

Форма № Н-3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Кафедра економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

Віктор КОСТІН
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація наукових досліджень та академічна етика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 051 Економіка ОПІ Економіка
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення Економіки і управління
(назва інституту, факультету, відділення)

КРЕМЕНЧУК 2023

Робоча програма «Організація наукових досліджень та академічна етика»
підготовки магістра зі спеціальності 051 Економіка ОПП Економіка
(назва навчальної дисципліни)

„02” 04 2022 року.

Розробники: д.е.н., проф. Андрій ПОЧТОВІЮК
к.е.н., ст. викл. Ольга ГЛАЗУНОВА
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від “ 03 ” 04 2023 року № 25

Завідувач кафедри економіки

“ 03 ” 04 2023 року
(підпис) (Ольга МАСЛАК)
(прізвище та ініціали)

Схвалено

Науково-методичною Радою факультету економіки і управління
(шифр, назва)

Протокол від “ 04 ” 04 2023 року № 9

Голова (Лєся САКУН)
(підпис) (ініціали, прізвище)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» (шифр і назва)	Цикл загальної підготовки, обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 051 Економіка ОПП «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		26 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	134 год.
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: диф. залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень та академічна етика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності: 051 «Економіка» ОПШ «Економіка».

Предмет: теоретичні основи, принципи та морально-етичні засади організації науково-дослідницької діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

змістовий модуль 1 – Загальні питання організації наукових досліджень та технологія наукової діяльності;

змістовий модуль 2 – Теоретичні та практичні питання етики науки.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень та академічна етика» є формування вмінь аналізувати наукову літературу та висвітлювати результати науково-теоретичних досліджень і дослідницьких проєктів; опанування моделей взаємозв'язку етики та науки, питань про моральну відповідальність учених; вивчення моральних норм взаємин у наукових колективах, етичних вимог до проведення наукового дослідження.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Організація наукових досліджень та академічна етика» є висвітлення теоретичних основ організації науково-дослідницької діяльності задля формування теоретичного й практичного підґрунтя для проведення наукових досліджень і формування знань, умінь та навичок щодо розв'язання основних морально-етичних проблем, пов'язаних із науковою діяльністю, морального регулювання діяльності науковця на різних рівнях та боротьби з фальсифікаціями наукових досліджень і плагіатом.

1.3. Вивчення дисципліни дає можливість здобути **компетентності**, потрібні для подальшої професійної діяльності:

- ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної

діяльності).

- ЗК 6. Здатність розробляти та управляти проєктами.
- ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
- СК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
- СК 4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.
- СК 9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

1.4. Засвоєння змісту навчальної дисципліни забезпечує формування таких

програмних результатів:

ПРН 1	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
ПРН 2	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
ПРН 3	Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
ПРН 4	Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
ПРН 5	Дотримуватися принципів академічної доброчесності.
ПРН 6	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.
ПРН 7	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.
ПРН 8	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.
ПРН 9	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 10	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.
ПРН 15	Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів в умовах відбудови економіки на інноваційних засадах та її інтеграції в європейський економічний простір із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення при трансформації економічних систем.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (в т. ч. для денного відділення: лекції – 26 год, практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.; для заочного відділення: лекції – 10 год, практичні заняття – 6 год., самостійна робота – 134 год.), 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання організації наукових досліджень та технологія наукової діяльності

Тема 1. Наука як система знань

1. Сутність науки як сфери людської діяльності.
2. Понятійний апарат. Класифікація наук.
3. Організація наукової діяльності в Україні.

Тема 2. Суть, завдання та види наукового дослідження

1. Поняття наукового дослідження.
2. Класифікація наукових досліджень.
3. Інформаційні ресурси та технології в науковому дослідженні.

Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень

1. Поняття методології науки.
2. Методи наукового дослідження.
3. Наукові методи емпіричного дослідження.
4. Наукові методи теоретичного дослідження.
5. Загальнологічні методи дослідження.
6. Системний підхід у науковому пізнанні.
7. Синергетика як нова стратегія наукового пошуку.

Тема 4. Організація та планування наукових досліджень

1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення.
2. Вибір теми та реалізація дослідження.
3. Робота з джерелами наукового дослідження.
4. Ефективність наукових досліджень.
5. Організація системи управління науковим проектом.

Тема 5. Презентація та апробація результатів наукового дослідження

1. Форми презентації результатів наукових досліджень.
2. Апробація результатів наукового дослідження: підготовка тез доповіді та

наукової статті.

3. Поняття та сутність презентації. Види презентацій.
4. Планування презентації. Основні принципи підготовки презентацій.
5. Доповідь як форма презентації наукових результатів.
6. Особливості презентації грантового проекту.

Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні питання етики науки

Тема 6. Академічна культура як основа якості науково-дослідницької діяльності

1. Академічна культура серед цінностей та цілей освіти та науки України.
2. Характеристика поняття академічної доброчесності.
3. Університетська система забезпечення принципів академічної доброчесності.

Тема 7. Запобігання порушенням академічної доброчесності

1. Види порушень академічної доброчесності.
2. Академічний плагіат як вид порушення академічної доброчесності. Види плагіату.
3. Основні правила використання оригінальних текстів, цитування та оформлення посилань як основний превентивний засіб недопущення плагіату.
4. Протидія плагіату.

Тема 8. Етика науки. Етичний кодекс науковця

1. Етика як наука про мораль.
2. Моральний вибір і моральна відповідальність у науково-дослідній діяльності.
3. Професійна відповідальність ученого.
4. Свобода наукового пошуку та соціальна відповідальність у науково-дослідній діяльності.
5. Ціннісні орієнтації науково-дослідної діяльності.
6. Етичний кодекс науковця України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні питання організації наукових досліджень та технологія наукової діяльності												
Наука як система знань	15	2	2			10	16,5	1	0,5			15
Суть, завдання та види наукового дослідження	17	4	4			10	17	1	1			15
Методологія та методи наукових досліджень	17	4	2			10	22,5	2	0,5			20
Організація та планування наукових досліджень	27	4	4			20	22	1	1			20
Презентація та апробація результатів наукового дослідження	17	4	4			10	17	1	1			15
Разом за змістовим модулем 1	93	18	16			60	95	6	4			85
Змістовий модуль 2. Теоретичні та практичні питання етики науки												
Академічна культура як основа якості науково-дослідницької діяльності	27	4	4			20	23	2	1			20
Запобігання порушенням академічної доброчесності	15	2	2			10	16,5	1	0,5			15
Етика науки. Етичний кодекс науковця	15	2	2			10	15,5	1	0,5			14
Разом за змістовим модулем 2	57	8	8			40	55	4	2			49
ІНДЗ (к/р)												
Семестровий контроль: диф. залік												
Усього годин	150	26	24			100	150	10	6			134

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Наука як система знань	2	0,5
2	Суть, завдання та види наукового дослідження	4	1
3	Методологія та методи наукових досліджень	2	0,5
4	Організація та планування наукових досліджень	4	1
5	Презентація та апробація результатів наукового дослідження	4	1
6	Академічна культура як основа якості науково-дослідницької діяльності	4	1
7	Запобігання порушенням академічної доброчесності	2	0,5
8	Етика науки. Етичний кодекс науковця	2	0,5
	Разом	24	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Наука як система знань	10	15
2	Суть, завдання та види наукового дослідження	10	15
3	Методологія та методи наукових досліджень	10	20
4	Організація та планування наукових досліджень	20	20
5	Презентація та апробація результатів наукового дослідження	10	15
6	Академічна культура як основа якості науково-дослідницької діяльності	20	20
7	Запобігання порушенням академічної доброчесності	10	15
8	Етика науки. Етичний кодекс науковця	10	14
	Разом	100	134

7. Індивідуальні завдання

використовуються індивідуальні завдання (в рамках самостійної роботи) та їх презентація відповідно до тематики курсу.

8. Методи навчання

– словесний метод (лекція, зокрема, на основі проблемного викладу), дискусія, співбесіда тощо);

– практичний метод (практичні заняття);

– наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

– робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

– відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

– дослідницько-пошуковий.

9. Форми оцінювання

Система контролю успішності включає поточний (усне, письмове опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, захист аналітичних звітів, рефератів, есе, виконання тестів), підсумковий, семестровий контроль (диф. залік).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид занять	Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2			Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
Лекції	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	10
Практичні заняття	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	30
Поточний контроль:	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	60
реферат	1	1	1	1	1	1	1	1	
опитування	3	3	3	3	3	3	3	3	
індивід. завдання	2	2	2	2	2	2	2	2	
тести	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
Усього									100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінок				
Оцінка за національною шкалою		Проміжок за накопичувальною бальною шкалою	Оцінка ECTS	
Іспит, диф.залик, курсовий проєкт (робота)	залик			
Відмінно	зараховано	90 – 100	A	Відмінно
Добре		82 – 89	B	Дуже добре
		74 – 81	C	Добре
Задовільно		64 – 73	D	Задовільно
	60 – 63	E	Достатньо	
Незадовільно	не зараховано	35 – 59	FX	Незадовільно (дозволяється перескладання)
		1 – 34	F	Неприйнятно (повторне вивчення дисципліни)

11. Методичне забезпечення

<http://krnu.org/>

12. Рекомендована література

Базова

1. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. Dreamtech Press, 2019. 272 p.

2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

3. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад.: Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.

4. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.

5. Башкір О.І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 92 с.

6. Важинський С.Є., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

7. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методолія наукових досліджень: навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

8. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид. К. Алерта, 2019. 492 с.

9. Строкань О.В., Мірошніченко М.Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: конспект лекцій. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. 152 с.

10. Фурман А.В. Інноваційна освітня діяльність та її комплексна експертиза: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 184 с.

11. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віче: НУВГП, 2016. 151 с.

12. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності. Практикум : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с.

13. Яцків В.В. Опорний конспект лекцій з курсу «Методологія та організація наукових досліджень». URL: <http://surl.li/ksgod>

Допоміжна

14. Dluhopolsyi O. Academic integrity: best practices of EU universities for Ukrainian higher schools (Powerpoint Presentation). 2019. URL: <http://surl.li/ksgmu>

15. Бахрушин В., Ніколаєв Є. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. 2019. URL:

https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cxq9/view

16. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С.І. Гальченко, О.З. Силка. Черкаси: АММО, 2015. 93 с.

17. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого. URL: <http://surl.li/ksfmr>

18. Маслак О.І., Данилко В.К., Гришко Н.Є., Скрипнюк К.О. Економіка знань: еволюція наукових уявлень, складові та чинники формування в новітніх умовах. *Ефективна економіка*, 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=8457>

19. Почтовюк А.Б., Семеніхіна В.В. Роль наукової етики в сучасних економічних дослідженнях. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/13.pdf

20. Рябовол Л.Т. Система законодавства про наукову і науково-технічну діяльність. *Наукові записки. Серія: Право*. 2018. Вип. 5. С. 4–10.

21. Суліма Є., Деніжна С., Академічна добросовісність: етичне та нормативноправове регулювання в університетському співтоваристві. 2020. URL: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2020-10-2-120-141>

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

2. Наука в університетах URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>

3. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі. URL: <http://edclub.com.ua/analitika/finansuvannya-naukovyh-doslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>